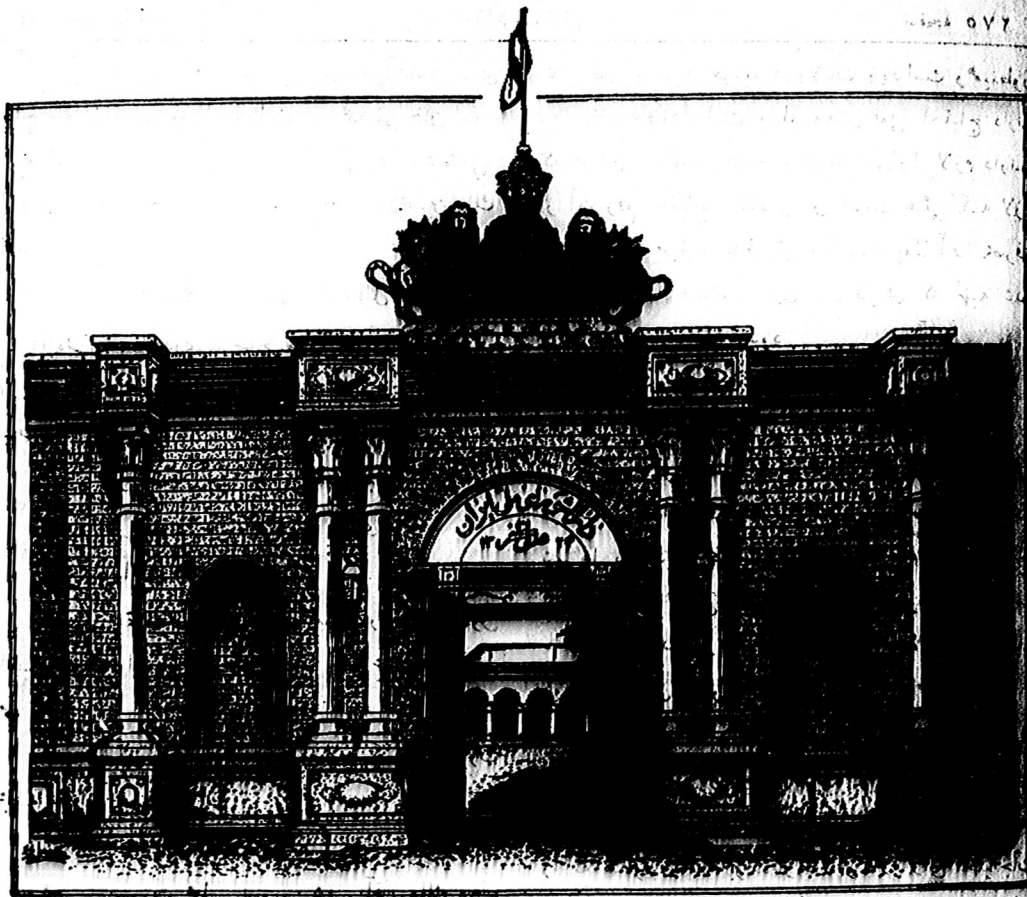

دوره هفتم تقنینیه

جلسه	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره
۱۹		۱۹
تاریخ تأسیس آذر	مندرجات	قیمت اشتراك
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی	داخله ایران سالیانه ده تومان
جلسه یکشنبه ۱۶	خواهد بود	خارجه « دوازده تومان
دی ماه ۱۳۰۷	—•••—	قیمت تک شماره
مطابق ۲۴ رجب المرجب	پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود	بلك قران
۱۳۴۷	مطبعة مجلس	

مذاکرات مجلس

دوره هفتم تقنینیه

صورت مشروح مجلس روز يكشنبه ۱۶ دی ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۴ رجب المرجب ۱۳۴۷

جلسه ۱۹

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقابان: میرزا حسنخان وثوق - دشتی - آشتیانی - اکبر
میرزا محمود - فرشی - اسکندری - تیمورناش
غائبین بی اجازه جلسه قبل

(جلسه يك ساعت و نیم قبل از ظهر ریاست
آقای دادگر تشکیل گردید)
(صورت مجلس پنجشنبه ۱۳ دیماه را
آقای اورنگ قرائت نمودند)

عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱ ارجاع خبر کمیسیون قوانین مالیه دوره ششم راجع به واگذاری قراولخانه ها و میدانهای واقعه در شهرها به بلديه محل به کمیسیون قوانین مالیه برحسب پیشنهاد آقای ملک مدنی و جمعی از آقابان نمایندگان	۲۷۵	۲۷۶
۲ تحدید اقتراع شعب شش گانه	۲۷۶	۲۷۶
۳ شورایی قرار داد موقت منمقده بین دولتین ایران و اطریش و تصویب آن	۲۷۷	۲۷۸
۴ شورایی برتکل منضمه به قرار داد ایران و افغانستان و برتکل اعاده مجرمین و تصویب آن	۲۷۸	۲۸۰
۵ شورایی قرار داد موقت منمقده بین دولتین ایران و چکواسلواکی و تصویب آن	۲۸۰	۲۸۲
۶ شورایی قرار داد موقت منمقده بین دولتین ایران و فرانسه و تصویب آن	۲۸۲	۲۸۴
۷ شورایی قرار داد موقت عبور و مرور سکنه قراء سرحدی ایران و جاهیر شوروی و تصویب آن	۲۸۴	۲۹۲
۸ اقتراع اسامی به نفع از آقابان نمایندگان برای تشرف بحضور اعلیحضرت همایونی در روز مبعث	۲۹۲	۲۹۲
۹ قانون اجازه مبادله قرار داد موقت منمقده بین دولتین ایران و اطریش	۲۹۲	۲۹۴
۱۰ قانون اجازه مبادله برتکل منضمه بمهدنامه و دادیه و تأمینیه ایران و افغانستان و برتکل راجع باسترداد مجرمین و متهمین مجرم	۲۹۴	۲۹۶
۱۱ قانون اجازه مبادله قرار داد موقت منمقده بین ایران و چکواسلواکی	۲۹۶	۲۹۸
۱۲ قانون اجازه مبادله قرار داد موقت منمقده بین دولتین ایران و فرانسه	۲۹۸	۳۰۰
۱۳ قانون اجازه مبادله قرار داد عبور و مرور سکنه قراء سرحدی ایران و اتحاد جاهیر شوروی و سوسیالیست	۳۰۰	۳۰۴

آقایان: عمادی - آقا زاده سبزواری - مرآت اسفندیاری
حاج رحیم آقا - میرزا ابو الفضل - محمدتقی خان اسعد
شیخ محمد جواد - حاج حسین آقا مهدوی - شیخعلی -
مدرس - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک
محمد آخوند .

دیر آمدگان با اجاز جلسه قبل

آقایان: حیدری - حاج میرزا حبیب الله امین -
لاریجانی - مصباح فاطمی - ناصری - جلالی - امیر تیمور
بیات -

دیر آمدگان بی اجازة جلسه قبل

آقایان: شریعت زاده - قوام - ظفری
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - اینجا آقای عمادی را غالب بدون
اجازة نوشته اند از قراریکه بنده اطلاع دارم مریض
می باشند .

رئیس - این را باید کمیسیون اصلاح کند . در صورت
مجلس مخالتی نیست ؟
(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد . آقای ملک مدنی
ملک مدنی - در دوره ششم اغلب آقایان خاطر شان
هست که يك طرحی تهیه شد راجع به واگذاری اراضی
پائیزکه در اغلب ولایات هست به بلديه ها و این طرح
تقديم مجلس شد و رفیق به کمیسیون قوانین مالیه در آنجا
هم خبرش تهیه شد و ارجاع شد به مجلس یعنی آقای
فهرمی که آنوقت مخیر کمیسیون بودند تقديم مجلس کردند
و نظر به اینکه آخر دوره ششم بود موقع رسید که
آن طرح در مجلس مطرح شود و صورت قانونی پیدا
کند بنا بر این بر طبق ماده بیست و سوم نظامنامه بنده
و آقایان يك پیشنهادی تهیه کرده و به مقام ریاست تقديم
میکنیم که آن خبر کمیسیون قوانین مالیه را کمیسیون قوانین
مالیه جدید مجدداً نظر کند و خیر آزا تقديم مجلس
شورای ملی بنماید . البته آقایان همه مطلع هستند

فالیه جدید قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . موافق ماده دوازده نظامنامه
ما اجازت وقت کردیم و میبایستی شعب را اقتراع کنیم
این است . که شروع میشود . عده حاضرین ۱۲۴ نفر
است که به شش شعبه هر شعبه بیست نفر و چهار نفر
اضافه که باقی میماند به شعب اول و دوم و سوم و چهارم
می افزائیم .

(آقای اورنگ در محل نطق حاضر و اقتراع نموده
شعب ستمه بقرار آتی تعیین گردیدند)

شعبه اول

آقایان: طالبخان - سلیمانخان اسدی - خطیبی -
جلالی - فرخی - امیر تیمور کللی - یاسائی -
امین پور محسن - مفتی - قراگوزلو - دکتر سنک
علیخان اعظم - بوشهری - میرزا حسین خان موقر - مقدم
محمدولی میرزا - امیر حسینخان ایلخانی .

یک نفر از نمایندگان - ایلخان

اورنگ - این طور نوشته است .

فوقی - آقا میرزا هاشم آشتیانی - دیوان بیگی .

شعبه دوم

آقایان: شهداد - کاشانی - قوام - سید محمد تقی
طباطبائی - ذوالقدر - محمد الله بیات - ماکوئی - سید
مرضی وثوق - لاریجانی - مرضی قلیخان بیات - امیر
دولتشاهی - حاج سید محمود - دادگر - پندکار - حاج
علی اکبر امین - میرزا عبدالحسین دیبا - عدل - حاج
رحیم آقا قزوینی - صادقی - حاج حبیب الله امین -
الفت -

شعبه سوم

آقایان: طهرانی - قاضی لوری - فولادوند - عراقی
میرزا حسنخان وثوق - صالحی لرستانی - فیروز آبادی -
ملک مدلی - افسر - غامری - مجید عبدالهی - بالیزی -
حسنعلیمیرزا دولتشاهی - جشدی - حبیبی - نوبخت
شهرت زاده - رحیم زاده - فرشی - کفائی

شعبه چهارم

آقایان: میرزا سید ابراهیم خان شریفی - امیر ابراهیمی
دکتر مهدبخان ملک زاده - آقا سید حسین آقایان - محمدعلی
میرزا دولتشاهی - خواجوی - ارباب کیخسرو شاهرخ
دیبا - روحی - حکمت - فهیمی - افشار - اسکندری
مهدوی - تیمور نائی - ایزدی - دکتر امیر اعلم -
حاج آقا حسین رهبری - کیا نوری - اکبر میرزا
مسعود -

شعبه پنجم

آقایان: شمیرانی - دکتر عظیمی - محمد حسن خان
مسعودی - ملک آرائی - حاج آقا رضا رفیع - طلوع
میرزا محمود خان ناصری - فرج الله خان آصف -
شیخ الملک .

بعضی از نمایندگان - اورنگ

اورنگ - عرض کنم این طور نوشته است . هر چه
نوشته است میخوانم (خنده نمایندگان) دکتر طاهری -

مصدق جهانشاهی - غلامحسن میرزا مسعود

یک نفر از نمایندگان - غلامحسین میرزا مسعود .

اورنگ - این طور نوشته است

وهاب زاده - میرزا نالیس - ظفری - زوار - افخمی

میرزا اسمعیل خان نجومی - دکتر لقمان - حیدری

شعبه ششم

آقایان: عباسمیرزا - آبت الله زاده شیرازی -
هزارجریبی - کنجه - مؤید احمدی - دستان - عمادی
سید ابراهیم ضیاء - سید کاظم بزدی - طباطبائی وکیلی -
دریان - مخبر فرهمند - مصباح فاطمی - سید یعقوب -
دهستانی - بزرگ نیا - اعتبار - کازرونی - همراز -
شیخ علی مدرس -

ر شعبه اول: مولوی

ر شعبه دوم: دشتی

ر شعبه سوم: احتشامزاده

ر شعبه چهارم: سهراب خان ساکینیان

رئیس - از آقایان متعنی است که در پایات

جلسه شنب را منعقد فرمایند و هیئت رئیسه آن را تعیین فرمایند و به رعایت ماده ۱۷ اظهارنامه يك كیسیون شش نفری برای مذكرات و يك كیسیون شش نفری برای عرایض انتخاب کنند شور دوم عهد نامه ایران و اطریش قرارداد موقی مطرح است راپورت كیسیون قرائت میشود .

(اینهاور خوانده شد)

کیسیون امور خارجه شور نانی قرار داد ایران و اطریش را مطرح اعتراضاتی که رسیده بود وارد ندانسته ماده واحده سابق را که به مجلس شورای ملی پیشنهاد شده تأیید مینماید .

رئیس - برای اینکه سابقه نشود جهت این که اعتراضات وارده تصویب نشد در راپورت زائد است زیرا هیچگونه اعتراضی بکیسیون ارجاع نمیشود مگر اینکه مجلس به آن رأی دهد . بالاخره موادش قرائت میشود ماده اول

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده اول - هیئت نمایندگی سیاسی هر يك از طرفین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابل از امتیازات و معافیت هایی که بموجب حقوق عمومی بین المللی مقرر است بهره مند خواهند گردید نمایندگان قونسولی هر يك از طرفین متعاهدین که موافق ترتیب دارای اکزواتور باشند بشرط معامله متقابل مجاز به اقامت خواهند بود و در اجرای وظائف خود از مزایای انتظامی و معافیت های شخصی قضائی و مالیاتی که بموجب حقوق بین المللی مقرر است بشرط معامله متقابله کامله بهره مند خواهند گردید

نسبت به نمایندگان سیاسی و قونسولی هر يك از طرفین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابل در هیچ مورد رفتاری مادون آنچه نسبت به دول كامله الوداد میشود نخواهد شد

رئیس - در این ماده اعتراضی رسیده است . ماده بعد قرائت میشود

(به این هیچ قرائت شد)

ماده دوم - هر يك از طرفین معظمین متعاهدین در خاک خود راجع به اقامت نسبت به اتباع طرف متعاهد دیگر همان رفتاری را خواهند کرد که نسبت به اتباع دول كامله الوداد میکنند راجع به احوال شخصی اتباع هر يك از طرفین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر متقابله تابع مقررات قوانین ملی خود خواهند بود . احوال شخصی عبارت از مواد ذیل است

ازدواج - ترتیب اموال مابین زوجین - طلاق - افتراق - جهیز - ابوت - نسب - قبولی بفرزندی - اهلیت حقوق - بلوغ - قیمومت - ولایت - حجز - حق وراثت - عووض وصیت نامه و بدون وصیت نامه - تسویه و تقسیم ارث و بطور کلی تمام مسائل مربوطه بحقوق عائله و مسائل راجعه به وضعیت اشخاص

رئیس - در این ماده هم اعتراضی رسیده است . ماده بعد قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده سوم - دولت ایران محصولات طبیعی اطریش و محصولات مصنوعه در اطریش وارده به خاک ایران را تابع قوانین گمرکی خود قرار داد و نسبت به آنها حد اقل تعرفه گمرکی خود و هر تخفیفی را که به محصولات مشابه هر مملکت دیگری داده شود بحری خواهد داشت . دولت اطریش نسبت به محصولات طبیعی ایران و محصولات مصنوعه در ایران وارده به خاک اطریش رفتار دولت كامله الوداد را خواهد نمود .

رئیس - ماده بعد قرائت میشود . در این ماده هم اعتراضی رسیده بود

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده چهارم - این قرار داد موقی به تصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه هر چه زود تر ممکن گردد در طهران مبادله خواهد شد و تا دم مه ۱۹۲۹ معتبر خواهد بود بدین است که برای ایران نظریه مقررات قانون ۱۳ اردیبهشت ۱۳۰۷ (سوم مه ۱۹۲۷) ماده سه راجع به مقررات تعرفه گمرکی محتاج به تقدیم به مجلس شورای ملی برای تصویب نخواهد بود . علیهذا اختیار داران

وزیرین این قرار داد را امضاء و مهر خود مهور نمودند . رئیس آقای آقا سید بقوب میخواستند اعتراض خودشان را تعقیب کنند ؟

آقا سید بقوب - در کدام ماده

رئیس - در ماده چهار اعتراضی کرده اید بعنوان ارجاع به کیسیون قرائت میشود اگر نمیخواهید تعقیب کنید که به ماده رأی میکنیم .

(اینطور خوانده شد)

اعتراض راجع به قرار داد ایران و اطریش ؛ پیشنهاد در قرار داد ایران و اطریش - پیشنهاد میکنم بعد از تاریخ ایران هم بعد یا قبل از تاریخ میلادی نوشته شود

رئیس - آقای آقا سید بقوب

آقا سید بقوب - چون بنده متوجه این نکته بودم که تاریخ ایران را هم در تمام قراردادها و عهد نامه ها ذکر میکردیم بعد به امضاء محترم کیسیون امور خارجه و آقای مخبر هم اظهار کردم که این نکته را رعایت کنند ایشان فرمودند که قرار دادیم که این قرار محفوظ بماند و تاریخ یکی از آثار ملیت و زرکی ما است و چون گفتند اصلاح میکنم بنده استرداد میکنم .

عباس میرزا (مخبر کیسیون امور خارجه) - نظر آقای آقا سید بقوب مانعی نداشت که در قرار داد ذکر شود ولی چون این قرارداد موقی است تذکر داده شد بنایند دولت که در کیسیون بود که بعد در نظر بگیرند و رعایت نظر ایشان خواهد شد

رئیس - در کلیات مخالفی نیست . ماده واحده قرائت میشود و رأی میکنیم .

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرار داد موقی دولتین ایران و اطریش را که در تاریخ ۲۷ خرداد ۱۳۰۷ به امضاء رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا به دولت میدهد .

رئیس - آقایانی که ماده واحده را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است . قرارداد موقی و برتنکل منضمه به قرار داد های ایران و افغانستان مطرح است . خبر کیسیون قرائت میشود . شور نانی است .

(ترتیب ذیل خوانده شد)

خبر بین الشورین کیسیون امور خارجه راجع به برتنکل های منضمه به عهد نامه ایران و افغانستان ؛ خبر از کیسیون امور خارجه به مجلس شورای ملی ؛

کیسیون امور خارجه قرارداد بین ایران و افغانستان را در شور نانی مطالعه دو فقره اعتراض شده بود اعتراضات را وارد ندانسته ماده واحده که سابقاً پیشنهاد شده بود تأیید مینماید .

رئیس - برتنکل اول قرائت میشود .

(بمضمون ذیل خوانده شد)

در تعقیب فصل هفتم عهد نامه مودت منعقد بین ایرانی و افغانستان در تاریخ اول سرطان ۱۳۰۰ در باب اعاده مجرمین اختیار داران طرفین این برتنکل را امضاء مینمایند کلیه مجرمین غیر سیاسی و متمهمین به جرمهای غیر سیاسی که پس از ارتکاب جرمی در خاک يك طرف بخاك طرف دیگر رفته باشند و تقاضای استرداد آنها بشود به مأمورین طرفی که جرم در خاک آن واقع شده تسلیم خواهند شد تقاضا نامه استرداد باید بوزارت امور خارجه داده شده و ورقه جلب یا حکمی که با مضای مقامات صلاحیت دار قضائی رسیده به آن ضمیمه باشد بطوریکه واضح است در ورقه جلب یا حکم محکمه جرم صریحاً ذکر شده ماده قانونی که مجازات آن جرم را معین میکند تصریح گردد هر گاه متمهم یا مجرم از اتباع مملکتی باشد که بآنجا پناهم برده مسترد نخواهد شد و مملکتی که جرم در آن جا واقع شده حق دارد وقوع جرم را با دلایل و مدارک بمملکت طرف دیگر داده و تقاضای تعقیب یا مجاز است متمهم یا مجرم را مطابق قانون آن مملکت بنماید

اعتبار این برتنکل تا مدت دو سال باقی است هر گاه در موقم انقضای در سال هرچیک از طرفین آن را

فسخ نکرد برای مدت دو سال دیگر هازای اعتبار خواهد بود
رئیس - آقای لاریجانی اعتراض خودتان را به پروتکل
اول میخواهید تطبیق کنید ؟
لاریجانی - ای میخوام تطبیق کنم
(این طور خوانده شد)

در موضوع پرتکل راجع به اعاده جرمین و متهمین
بجرم بین دولتی ایران و افغانستان این جانب نظریات
خود را بموجب ماده ۳۲ نظامنامه داخلی مجلس شورای
ملی بمنوای رجوع به کمیسیون این طور عرض میکنم
که بعد از (و تقاضای تعقیب با مجازات متهم یا مجرم را
مطابق قانون آن مملکت بنماید) اضافه شود و آن مملکت
تعهد مینماید که به اسرع امکان مطابق قوانین مملکت
خود مجرم را مجازات نماید

رئیس - آقای لاریجانی
لاریجانی - مقصود عرض بنده این بود که ماده
چون کاملاً نظر را تأمین نمیکرد این پیشنهاد را بنده
بمنوان اعتراض عرض کردم خوب است آقای خبرنگار توضیح
بدهند که بنده مطلع شوم

خبر - آن نظری را که آقای لاریجانی ایراد کردند
تقریباً تا این است برای اینکه خود قرار داد بین دو
دولت يك تعهدی است و این مسئله که آن دولت تعهد
نماید تکرار است و لزومی نداشت لذا کمیسیون نظر آقا را
رد کرده است

رئیس - رای گرفته میشود به ارجاع کمیسیون
پیشنهاد آقای لاریجانی موافقین قیام فرمایند
(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده اول از پروتکل دوم
قرائت میشود
(مضمون ذیل قرائت شد)

ماده اول - در صورتیکه یکی از مملکتین ایران و افغانستان
مورد عملیات خصمانه يك با چند دولت نالک بشود متعهد
دیگر مکلف است که تمام کوشش خود را بعمل آورد که
وضعیت مذکور را اصلاح نماید اگر باوجود تمام مساعی

و برای همان تعمیم وسائل مادی و متخصص فنی که در ماده
مذکور ذکر شده کافی است

رئیس - آقای لاریجانی : توضیحی دارید بفرمائید
لاریجانی - خبر مسترد میدارم
رئیس - ماده سوم قرائت میشود
(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده سوم - اتباع طرفین متعاهدین در خاک یکدیگر
قرهتالی عمومی مورد معامله ملت کامله الوداد خواهند
بود . در قرار داد های تجارتي و گمرکی و اقامت که
باید در اسرع اوقات بین طرفین منعقد شود طرفین
متعاهدین نسبت بهمديگر معامله را که غیر مساعد تر از
معامله هر يك از آنها با هر دولت ثالثی باشد نخواهند نمود
رئیس - در این ماده اعتراضی رسیده است . ماده بعد
قرائت میشود

(اینطرز قرائت شد)
ماده چهارم - مدت اعتبار این پروتکل که پس
از رسیدن به تصویب وصحه مقامات صلاحیت دار مملکتین
هازای اعتبار خواهد بود تا آخر مدت اعتبار عهد نامه
و دادیه و تأمینیه منعقد در تاریخ ششم آذر ماه ۱۳۰۶
خواهد بود

اختیار داران طرفین این پروتکل را که تکمیل عهدنامه
و دادیه و تأمینیه ششم آذر ۱۳۰۶ میباشد در دو نسخه
اصلی فارسی امضاء نمودند

رئیس - در ماده چهارم هم اعتراضی رسیده است
در کلیات هم اعتراضی نیست . ماده واحده قرائت میشود
و رأی میگیریم

(به این مضمون خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی پروتکل منضمه به
عهد نامه و دادیه و تأمینیه ایران و افغانستان مورخه ۶
آذر ۱۳۰۶ و همچنین پرتکل راجعه به استرداد مجرمین
و متهمین بجرم را که بین دولتی ایران و افغانستان در
تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۰۷ امضاء شده تصویب و اجازه
تجددله نسخ صحه شده آرا به دولت میدهد

رئیس - آقایان موافقین با ماده واحده قیام فرمایند
(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد : قرار داد موقتی بین ایران و
چکواسلواکی مطرح است راپورت کمیسیون قرائت میشود
شور ثانی است
(بشرح ذیل خوانده شد)

خبر بین شورین کمیسیون امور خارجه راجع به
قرار داد موقتی ایران و چکواسلواکی
خبر از کمیسیون امور خارجه به مجلس مقدس
شورای ملی

کمیسیون امور خارجه قرار داد موقتی ایران و
چکواسلواکی را در شور دوم مطالعه و در ماده دوم
ایرادی که ارجاع شده بود مطالعه و کمیسیون ایراد را
وارد ندانسته ماده واحده سابق را که به مجلس مقدس
پیشنهاد شده ناپید مینماید

رئیس - ماده اول قرائت میشود
(به ترتیب آتی خوانده شد)

ماده اول - هیئت نمایندگان سیاسی هر يك از طرفین
معهظین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر بشرط
معامله متقابل از امتیازات و معافیت هائی که بموجب
حقوق عمومی بین المللی مقرر است بهره مند خواهند گردید
نمایندگان قوسلوی هر يك از طرفین مععهظین متعاهدین
در خاک طرف متعاهد دیگر که موافق ترتیب دارای
اکزگواتور باشند مجاز به اقامت خواهند بود

نمایندگان مزبور از مزایای افتخاری و معافیت های
شخصی و قضائی و مالیاتی که بموجب حقوق عمومی
بین المللی مقرر است بشرط معامله متقابله کامله بهره مند
خواهند بود

رئیس - در این ماده اعتراضی رسیده است ماده
بعد قرائت میشود
(مضمون ذیل خوانده شد)

ماده دوم - از تاریخ دهم مه ۱۹۲۸ اتباع هر يك
از طرفین مععهظین متعاهدین بر طبق قواعد و معمول حقوق

بین المللی و بر روی اساس معامله متقابله کامله در خاک طرف متعاهد دیگر پذیرفته شده و با آنها مطابق همین ترتیب رفتار خواهد شد

اتباع هر يك از دولتین راجع به شخص و اموال و حقوق و منافع خود از حمایت قوانین و مصادر امور مملکتی بنحو اكمل بهره مند خواهند گردید و نسبت به آنها از هر حیث طوری رفتار میشود که بطور کلی در باره اتباع داخله معمول است بدون اینکه اتباع مزبور بتوانند معامله که فقط مختص اتباع داخله میباشد و کتبیه اتباع خارجه از آن مستثنی هستند در باره خود تقاضا نمایند راجع به احوال شخصیه اتباع هر يك از طرفین متعاهدین در خاک طرف دیگر تابع مقررات قوانین مملکت خود میباشدند

اتباع هر يك از طرفین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر مشمول هیچگونه خدمات نظامی چه در قوای بری و چه در قوای بحری و هواپیمائی و چه در مستحفظی و چربك ملی و نخبیلاتیکه جانشین خدمت نظامی باشد نخواهند بود. اتباع دولتین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر فقط مشمول نخبیلات و مصادر هائی نظامی خواهند بود که قانوناً نسبت به اتباع داخله بهمان درجه و مطابق همان اصولی که نسبت به اتباع داخله مجرا میشود.

رئیس - آقای آقا سید بقعوب اعتراض کرده اند قرائت میشود. (بمضمون ذیل خوانده)

بعنوان ارجاع به کمیسیون پیشنهاد میکنم: در ماده دوم تاریخ ایران اول نوشته شود

رئیس - آقای آقا سید بقعوب
آقا سید بقعوب - بنده در این جا هم با آقای مخبر محترم صحبت کردم در این مسئله هم اظهار کردند که تأمین میشود و دولت هم قبول کرده است. چون تأمین میشود بنده استرداد میکنم.

رئیس - ماده بعد قرائت میشود
(بترتیب ذیل قرائت شد)

ماده سوم - طرفین معظمین متعاهدین با استقرار روابط خود بر روی اصل استقلال گمرکی موافقت میکنند که محصولات ارضی و صنعتی هر يك از مملکتین در ورود به خاک طرف متعاهد دیگر تابع قوانین گمرکی مملکت مزبوره باشند.

نظر به اینکه میتوان امیدوار بود که مدت یکسال برای انعقاد قرار داد مودت و قرار داد اقامت و قرار داد های قونسولی و تجارتن و گمرکی که حالا مطرح مذاکره میباشد کافی خواهد بود طرفین معظمین متعاهدین موافقت میکنند که تا دم مه ۱۹۲۹ حق استفاده از تعرفه حداقل و هر گونه تخفیفیات تعرفه مزبوره که نسبت به محصولات هر مملکت دیگر مبذول گردد متقابله بیکدیگر اعطاء نمایند.

رئیس - اعتراضی نرسیده است. ماده بعد قرائت می شود.
(به این نهج قرائت شد)

ماده چهارم - این قرار داد موقتی به تصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه هر چه زودتر ممکن گردد در طهران مبادله خواهد شد و تا وقتی که قرار داد های مذکوره در فوق منعقد نشده و منتهی تا دم مه ۱۹۲۹ بحری خواهد بود

بدیهی است که برای ایران نظر بمقررات قانون ۱۳ اردی بهشت ۱۳۰۷ (سوم مه ۱۹۲۸) ماده سه راجع به مقررات گمرکی محتاج به تقدیم مجلس شورای ملی برای تصویب نخواهد بود
علیهذا اختیار داران طرفین این قرارداد را امضاء و به مهر خود مهور نمودند

رئیس - کلیات مطرح است اعتراضی نرسیده است. ماده واحده قرائت و به مدلول آن رأی گرفته میشود
(بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرار داد موقتی دولتین ایران و چکوسلاواکی را که در تاریخ ۲۷ خرداد ۱۳۰۷ به امضاء رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ

صالحه شده آری این دولت میدهد
رئیس - موافقت با ماده واحده قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. لایحه قرار داد موقتی بین دولتین ایران و فرانسه مطرح است. خبر کمیسیون قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)
کمیسیون امور خارجه قرار داد بین ایران و فرانسه را در شور دوم مطالعه اعتراضات وارده را مطالعه و نظر به اینکه اعتراضات را وارد ندانسته ماده واحده قبل را به مجلس مقدس که پیشنهاد شده تأیید نمایند
رئیس - ماده اول قرائت میشود.

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده اول - هیئت نمایندگی سیاسی هر يك از طرفین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله از امتیازات و معافیت هائی که بموجب حقوق عمومی بین المللی مقرر است بهره مند خواهند گردید نمایندگان قونسولی هر يك از طرفین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر که موافق ترتیب دارای اگر گواوز باشند میتوانند در نقاطی که تا کنون مجاز به اقامت بوده اند توقف نمایند نمایندگان مزبور از مزایای افتخاری و معافیت های شخصی قضائی و مالیاتی که بموجب حقوق عمومی بین المللی مقرر است بشرط معامله متقابله کامله بهره مند خواهند گردید

رئیس - آقای آقا سید بقعوب به ماده اول اعتراضی کرده اند قرائت میشود

(اینطور خوانده شد)
پیشنهاد میکنم در ماده اول کلمه مجاز به اقامت بپوشانند حذف شود.

رئیس - آقای آقا سید بقعوب
آقا سید بقعوب - در این جا با آقای دیوان بیگی که یکی از اعضاء محترم کمیسیون امور خارجه اند اظهار کردم که این قرار داد هائسی که آمده است نسبت به توقف

قونسولها هم به تساوی پوشته شده است یعنی در بعضی جاها پوشته شده است که مجاز به اقامت بوده اند و در بعضی پوشته است که اقامت کنند ایشان هم با بنده موافق بودند که همه يك نسق باید نوشته شود و در این جا پوشته است که تا کنون مجاز به اقامت بوده اند. چون بنده این تذکر را دادم فرمودند که در کمیسیون صحبت شده است و به دولت هم تذکر داده ام که بعد که قرار داد دائمی میآید نظر بنده تأمین شود غرض بنده تذکر بود که راجع به اقامت قونسولها ترتیب قرار دادها علی السوبه باشد چون قرار داد ما نسبت به تمام دول و ملل علی السوبه است ولی چون گفتند که تأمین میشود در قرار داد دائمی و آتی بنده مسترد میدارم
رئیس - ماده دوم قرائت میشود.

(بترتیب ذیل خوانده شد)

ماده دوم - از تاریخ دم ۱۹۲۸ اتباع هر يك از طرفین معظمین متعاهدین بر طبق قواعد و معمول حقوق عمومی بین المللی و بر روی اساس معامله متقابله کامله در خاک طرف متعاهد دیگر پذیرفته شده و مطابق همین ترتیب با آنها رفتار خواهد شد. اتباع هر يك از دولتین راجع به شخص و اموال و حقوق و منافع خود و از حمایت قوانین و مصادر امور مملکتی بنحو اكمل بهره مند گردیده و نسبت به آنها از هر حیث همان رفتاری میشود که بطور کلی در باره اتباع داخله معمول است بدون اینکه اتباع مزبور بتوانند معامله را که فقط مختص اتباع داخله میباشد و کلیه اتباع خارجه از آن مستثنی هستند در باره خود تقاضا نمایند.

راجع به احوال شخصیه اتباع هر يك از طرفین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر تابع مقررات قوانین دولت متبوعه خود میباشدند. راجع به اموال غیر منقوله و حقوق مربوط به آن موافقت حاصل است که اتباع فرانسه در خاک ایران مجاز نیستند غیر از آنچه برای سکونت و کسب و صنعت آنها لازم است تحصیل یا اشغال و یا تصرف نمایند. اتباع هر يك از طرفین معظمین

و تمامه دی و هوزخانه ظرفیت متعادل به یکبار مخصوصاً از امر کوه
تکلیف شخصی بانککاری یا جمعیتات نظامی و همچنین به ایز
اداره هر قسم هدایای متنی و قرصه های اجباری و مالیات
فانی استثنائی که بواسطه احتیاجات قطعی تمدن و تشنه
باشد معاف نمیشدند. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - آقای آقا سید یعقوب در این ماده هم اعتراضی
نداده اند و قرائت میشود. (بشرح ذیل قرائت شد)
رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - آقای آقا سید یعقوب در این ماده هم اعتراضی
نداده اند و قرائت میشود. (بشرح ذیل قرائت شد)
رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

کری معالج بقدم مجلس شورای ملی برای تصویب بخوانند
باز مجلس با اختیار داران محترم این قرارداد را مهر خود
مهر و مهر خود بخوانند. (بشرح ذیل قرائت شد)
رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول - سکته قراء سرحدی مطابق مفهوم این
قرار داد به اشخاصی اطلاق میشود که اقامت کاه ثابت
آنجا در شهر یا قریه ایست که در حدود منطقه بمرز
پنجگاه کیلومتر از قرار بیست و پنج کیلومتر از هر طرف
شهر واقع شده باشد.

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

رئیس - این ماده در ماده دوم کلمه اشغال با تصرف
حذف شود. (بشرح ذیل قرائت شد)

شورای ملی بموجب منشور که املاً حسن است دولت و نمایندگان ملی ظاهر است که به چه اندازه اهمیت روابط حسنه و دادیه با دول همجوار و سایر دول داده میشود و این مسئله ابتدا محل تردید نیست ولی آن قسمتی که بنده ايراد کرده ام مخصوصاً با دولت همجوار اتحاد جاهل شوروی این در نتیجه يك مشکلاتی است که در سرحدات مخصوصاً در شمال و شمال غربی در اینجا متظاهر می شود و از آنجائی که نیت دولت و نمایندگان کاملاً در این است که روابط طرفین روی يك پایه ثابت باشد که طرفین مواد يك معاهده را محترم بدارند و کاملاً بان عمل بکنند البته بنده هم که اینجا پیشنهاد دادم مقصود اصلی و عمده بنده يك تذکری بود که این مواد در واقع البته از طرفین بطور تساوی نسبت با تابع طرفین که محتاج هستند مراعات بشود ما همیشه خودمان گمان میکنیم بدون شبهه و تردید مراعات این کلمات و عبارات را کرده ایم ولی متأسفانه در بعضی موارد این مراعات از طرف مقابل کاملاً نشده است و بنده اینجا این تذکر را دادم که يك قسمت تجار سرحدی ما يك اشتغال مخصوصی در آنجا دارند یعنی وکیل التجار هستند و رابط هستند بین تجاری که يك امتعه صادر میکنند و خدمت میکنند بصادرات مملکت این تجار در این سنوات اخیر بکلی از بین رفته اند زیرا همه روزه يك مشکلاتی برای آنها تولید کرده اند. بانها اجازه عبور و مرور از سرحد داده نشده است و آنها بکلی از کار خودشان باز مانده اند بنده اینجا مقصودم این بوده است همینطور که ما مراعات این قسمت را میکنیم آنها هم کرده باشند. باین جهت این پیشنهاد را دادم و پیشنهاد خودم را هم مسترد میدارم.

رئیس - ماده چهارم قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده چهارم - وزارت امور خارجه ایران از يك طرف و سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران از طرف دیگر در مبدئیکه از موقع مبادله نسخ مصوبه این قرار داد مجاوز نباید فهرست ذیل را بیکدیگر

ابلاغ خواهد نمود. این دو ماده را در این صورت که مأمورین محلی که مأمور داجن اجواز عبور هستند و حدود اختیارات آنها در این موضوع پ - فهرست تقاطیکه عبور از آنجاها مجاز و در آنجاها پستهای سرحدی برقرار خواهد شد. (رئیس - ماده بعد قرائت میشود.) (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۵ - هر يك از دولتین موظفین متعهدین بر طبق ترتیباتی که مقرر خواهد داشت جواز عبور صادر میکنند جواز های مزبوره در موقع ایاب و ذهاب از سرحد بر تری که از طرف هر يك از دولتین متعهدین مقرر گردیده در پستهای سرحدی مندرجه در ماده چهارم این تبت خواهد شد جواز های عبور بزبان فارسی و روسی نوشته میشود در جواز های صادره از طرف مأمورین محلی اتحاد جماهیر شوروی ممکن است گذشته از البته فوق زبان معمول بخاك جمهوری که جزو اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و در منطقه پست سرحدی عبور واقع است نیز علاوه شود

رئیس - باین ماده اعتراضی زبیده است ماده بعد قرائت میشود

(باین شکل خوانده شد)

ماده شش - جوازهای عبور که همیشه باسم اشخاص صادر میشود بر دو قسم خواهد بود جواز ۳۰ روزه و جواز یکساله جوازهای یکساله فقط برای تسهیل زراعت اراضی است که در منطقه بعرض شش کیلومتر (۳ کیلومتر از طرف سرحد) واقع شده باشد این جوازها فقط بسکنه قراء سرحدی که اراضی مزبور را زراعت مینمایند داده میشود مادام که جواز های عبور باعتبار خود باقی میمانند با هر يك از آنها میتوان دفعات غیر محدودی از سرحد عبور و مرور نمود در موقعی که دارنده جوازی که مدت اعتبارش در شرف انقضا است هنوز بخاك خود مراجعت نکرده و بيك دليل موجبی تقاضای تمدید مدتی که کافی برای مراجعت باشد نباید

بامورین محلی با رعایت مقرراتی که ذوات متبوع آنها ذریع این باب وضع نموده است تقاضای او را بعمل نخواهد آورد. در کلیه جواز های عبور از هر قسم که باشد نایستی علاوه بر اسم دارنده جواز ناحیه که مقصد صاحب جواز است و هم چین پست سرحدی که از آنجا عبور مینمایند و انخلل عبور نیز قید شود.

رئیس - ماده بعد قرائت میشود

(اینطور خوانده شد)

ماده هفت - عبور از سرحد فقط از طلوع آفتاب تا غروب آفتاب مجاز است لیکن در موارد ذیل ممکن است هنگام شب اجازه عبور داده شود.

۱ - برای دفع بلیات طبیعی

۲ - برای امداد فوری طبی یا جراحی در این صورت فقط به طبیب یا پرسنل طبی و اشخاصی که برای خدمات آنها میروند اجازه داده میشود.

۳ - در صورتیکه لزوم فوری داشته باشد که با مساعدت مصادر امور محل در مقام تعقیب یا تجسس مجرمین حقوق عمومی یا همسایگان آنان که در يك طرف سرحد مرتکب جنایاتی شده و بطرف دیگر متوازی شده باشند در این صورت جواز برای محضی علیه و خانواده او و شهود واقعه داده میشود

رئیس - ماده بعد قرائت میشود

(بمضمون آتی قرائت شد)

ماده هشتم - به اشخاص ذیل جواز عبور داده نمیشود ۱ - اشخاصی که جواز خود را بالاراده بدبگیری واگذار کرده و یا عازبت داده باشند

۲ - اشخاصیکه از جواز دیگری خواه برای عبور از سرحد و خواه جهت توقف در خاك طرف دیگر استفاده کرده باشند

۳ - کسانیکه مطابق قوانین طرف متعاهد دیگر برای تأمین محکوم شده باشند

۴ - کسانیکه از طرف مصادر امور طرف معظم متعاهد دیگر نسبت بانها پیشنهاد منع صدور جواز

شده باشد

۵ - اشخاصیکه که سابقاً تبعه طرف معظم متعاهد دیگر بوده اند مگر اینکه قبلاً راجع به آنها موافقتی شده باشد.

رئیس - از آقای باستانی اعتراضی رسیده است که يك قسمتش مربوط بماده هشت است و قسمت دیگرش در تحت عنوان ثانیاً راجع بماده دیگر است آن قسمت که مربوط بانهاست قرائت میشود

(باین شکل خوانده شد)

اولاً - فقره پنجم از ماده ۸ آ. قرار داد راجع به اتباع سابق ایران که بخواهند وارد ایران شوند ممنوعیت مورد ندارد.

رئیس - آقای باستانی

باستانی - در این ماده يك ممنوعیت هائی برای اشخاص قائل شده اند من جمله فقره پنج است نوشته اشخاصی که سابقاً تبعه طرف معظم متعاهد دیگر بوده اند مگر اینکه قبلاً راجع بانها موافقتی شده باشد با فقره چهارم این ماده که نوشته است (کسانیکه از طرف مصادر امور طرف معظم متعاهد دیگر نسبت بانها پیشنهاد منع صدور جواز شده باشد) این فقره پنج دیگر مورد ندارد. ما يك اتباعی سابق داشتیم و حالا هم آنها را به تبعیت خودمان باید بشناسیم زیرا هنوز قانونی راجع به تبعیت مجلس نیامده است و بالاخره بنابر این است که هر کس سابقه تبعیت ایران را داشته است مستصحب است تا يك قانونی بعد از مجلس بکنند و هر کس هم که ساکن ایران است اصل این است که تبعه ایران است تا خلافتش معلوم شود اینها يك اصولی است که وزارت خارجه ما رعایت میکند اگر ایرانی هائی که سابقاً بواسطه يك وضعیاتی رفته اند در قفقاز یا سایر نقاط و خواسته اند صورتاً عدول بکنند از تبعیت ایران عبارت اینطوری که نوشته شده است که (سابقاً تبعه طرف معظم متعاهد دیگر بوده اند) ولی حالاً معلوم نیست چطور هستند. وضعیات داخلی ما در سابق يك طور هائی بود که شاید يك اشخاصی در داخله ما هم تبعیت خارجی را قبول نمیکردند چه رسد بایرانی هائیکه

در خارج باشند. جهت ندارد ما اینها را ممنوع کنیم از عبور و مرور به مملکت خود ما. اگر مهاجرین ایرانی رفته اند به خارجه و حالا که اوضاع مملکت ما خیلی خوب است و وضعیات ما موجب رضایت آن ها است بخواهند برگردند بوطن خودشان اگر يك تضییقی با آنها بکنیم و جواز داده نشود بنده این ترتیب را خوب نمیدانم ما صلاح اتباع خودمان را نمیدانیم ۱۴ اگر دولت چهارم شوروی میل ندارد که روسهای سفید از ایران بروند. بانجا يك جوق دارد ما که ایرانی سفید نداریم بالاخره هر ایرانی چه در داخله و چه در خارجه باشد ما او را تابع ایران میشناسیم و باید تسهیلاتی قائل شویم که به مملکت ما برگردند و علت ندارد که این کار را بکنیم که اگر تبعه ما ده سال بدست سال رفته است به باد کوبه، عشق آباد، حالا جواز ندهند مگر اینکه قبلاً راجع بانها موافقت شده باشد ۱۴ برای بکنفر تبعه ایرانی غیر معروفی چطور ممکن است موافقت دولت ایران و دولت چهارم شوروی فراهم شود و اجازه با توافق بدهیم خیلی مشکل پسندی است بعقیده بنده و بعلاوه فقره چهار این نظرا تأمین کرده است. اگر بیکوقت يك نظر سیاسی نسبت بیک نفر پیدا بشود فقره چهار که میگوید «کسانی که از طرف مصادر امور طرف معظم متعاهد دیگر نسبت با آنان پیشنهاد منع صدور جواز شده باشد» این تأمین میکند اگر يك فردی باشد که ما صلاح ندانیم بیاید یا بران یا يك فردی باشد که آنها صلاح ندانند از ایران برود بروسیه بموجب فقره چهار تأمین است. دولتیست نمایندگانشان توافق میکنند که تذکره عبور بیک چنین کسی ندهند ولی نسبت بسار اشخاص بعقیده بنده علت ندارد که داده نشود و این را بنده زاید میدانم از نقطه نظر اتباع خودمان

خبیر - در اینجا آقای یاسائی نسبت بانابع سابق فرمودند قرار داد اینطور است: «اشخاصی که سابقاً تبعه طرف معظم متعاهد دیگر بوده اند مگر اینکه قبلاً راجع بانها موافقت شده باشد» البته این دو قسمت است

یکی راجع به تبعه سابق است و بعد در باین مینویسد «مگر اینکه راجع بانها موافقت شده باشد» این نکته که آقا فرمودند نسبت بانابع ایران در خارجه که سابقاً رفته اند و اقامت کرده اند و حالا میخواهند مراجعت کنند ابدأ مانعی برای آنها نیست بواسطه اینکه آنها تبعه مسلم ما هستند و در آنجا هیچ تبعه از ایران نبوده است که تبعه خارجه بشود، ممکن است يك ایرانی هائی رفته باشند آنجا برای تجارت و کسب و کار ولی آنها که تبعه آن دولت نیستند که آقا تصور میکنند که این يك مانعی برای اعاده آنها با ایران باشد. آن اشخاصی که رفته اند کار کرده اند تجارت کرده اند بابه هر شغل آزادی، در آنجا مشغول بوده اند این ماده بهیچوجه مانع آنها نیست حالا اینجا آمدیم راجع باینکه اگر يك عده کثیری از طرفین متعاهدین بیک ادله رفته اند تبعه دولت دیگر شده اند بالاخره سابق تبعه بوده حالا که تبعه نیست برای او هم بهمین دلیل که آقا فرمودند قائل شدیم که قبلاً راجع بانها يك موافقت شده باشد یعنی اگر بخواهند مجدداً به تابعیت اولیشان مراجعه کنند نسبت بانها يك موافقتی پیش می آید و جواز داده میشود. ولی بهیچوجه نظر آقا مورد ندارد که تبعه مسلم ما را کسی مانع از ورود به ایران بشود اینجا خودشان ملاحظه فرمودند يك مستثنیائی در این باب هست و تصور میکنم نظر آقا اساساً تأمین است و آن نکته که ملاحظه فرمودید در اینجا مورد ندارد.

رئیس - رأی میگیرم بارجم این قسمت از پیشنهاد آقا به کمیسیون آقایان موافقین قیام فرمایند (عده کمی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. ماده نه قرائت میشود (باین نحو خوانده شد)

ماده نه - هرگاه جوازی که از طرف مصادر امور یکی از طرفین معظمین متعاهدین صادر شده است برخلاف مقررات ماده ۸ باشد مصادر امور طرف معظم دیگر آزادند که از ثبت جواز مزبور خودداری کرده و صاحب این قبیل جواز را در خاک خود بپذیرند.

رئیس - ماده ده قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۱۰ - اشخاصی که مطابق مقررات این قرارداد تحصیل جواز عبور کرده اند حق دارند در موقع عبور از سرحد کلیه آلات و البسه و توشه راه که برای احتیاجات شخصی شان لازم باشد و آلات و ادوات مربوطه بکار خود و هم چنین کلیه اثاث البیعی را که برای مدت توقف آنها در خاک طرف دیگر مورد احتیاج است بدون نادیه حقوق گمرکی و سایر عوارض مشابهه چه ایاها و ذهابا همراه خود ببرند بعلاوه دارندگان جوازهای یکساله مذکوره در ماده شش میتوانند با معافیت از حقوق گمرکی و سایر عوارض مشابهه به آن عرابه و اسب و حشم گاو و بز و کلیه اشیائی که برای کار و توقف موقتی آنها لازم است همراه برده و همچنین در موقع مراجعت محصول خود را همراه بیاورند مشروط بر اینکه در صورت اخیر از نظامات گمرکی متابعت نمایند باید متذکر بود که هر يك از طرف معظمین متعاهدین میتوانند بموجب نظامات مخصوصه که قبل از اجراء آن اطلاعاً باستحضار طرف معظم دیگر خواهند رساند از ورود و خروج يك یا چند فقره از اشیاء سابق الذکر بهائت کرده و با تحدیداتی نسبت بانها قائل شوند

رئیس - ماده یازده قرائت میشود (بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۱۱ - در صورتیکه مصادر امور یکی از طرفین معظمین متعاهدین مستحضر شوند که در یکی از نقاط مجاور سرحدی هر يك از دولتیین امراض ساریه السانی با حیوانی موجود است میتواند کلیه نظاماتیرا که در این باب وضع نموده است بموقع اجرا بگذارد مشروط بر اینکه قبلاً طرف متعاهد دیگر را مستحضر ساخته باشد.

رئیس - ماده بعد قرائت میشود. (باین شکل خوانده شد)

ماده ۱۲ - در موقعی که دارندنده جواز سی روزه جواز مزبور را مفقود کرده باشد مادامیکه مدت مزبوره سابق

منقضی نشده و فقدان آن به پستهای سرحدی مربوطه طرفین ابلاغ نشده باشد جواز جدیدی بمشار الیه داده نخواهد شد. هرگاه دارندنده جواز یکساله جواز خود را کم کرده باشد همینکه مراتب را به پستهای سرحدی مربوطه طرفین معظمین متعاهدین اطلاع داد ممکن است جواز دیگری باو داده شود اعتبار جواز مزبور تا موعد انقضای جواز سابق خواهد بود در هر دو صورت جواز های مفقوده باطل خواهد گردید ممکن است بدون رعایت مقررات و مهلتهای مذکوره در فوق جوازهای جدید صادر شود مشروط بر اینکه دلیل کافی وجود داشته و فیحالیین اداره که جواز صادر نموده و اداره که در پست سرحدی طرف معظم دیگر مباشر ثبت آن است قرار مخصوصی داده شده باشد

رئیس - در این قسمت هم از آقای یاسائی اعتراضی رسیده در تحت عنوان تأیید قرائت میشود (اینطور خوانده شد)

تأیید قسمت اخیر ماده ۱۲ اساس قرار داد را متزلزل میکند.

رئیس - آقای یاسائی باسائی - بنده اعتراضی هم نسبت بماده ۹ کرده بودم و فراموش کردم موقتاً گذشت اگر اجازه میفرمائید آترا قبلاً عرض کنم یا اگر ممکن است در کلیات عرض کنم؟

رئیس - در کلیات بفرمائید فعلاً راجع به ماده دوازده بفرمائید.

یاسائی - در ماده دوازده عبارت اینطور است: ممکن است بدون رعایت مقررات و مهلت های مذکوره در فوق جواز های جدید صادر شود. بنده نظری که کردم میبینم این عبارت قائم مقام و نازل منزله تمام مواد این قرارداد است برای اینکه نوشته است بدون رعایت اینها طرفین بنشینند و اینکار را بکنند پس دیگر لزومی نداشت و ممکن بود که برای این موضوع يك ماده واحده بنویسند

زبدون رعایت هیچ مقرراتی طرفین توافق کنند و اتباع یکدیگر جواز بدهند این است که بنده این تذکر را دام و چون این يك چیزی نیست که رأی بدهند استرداد می کنم.

مخبر - اینجا چیزی نیست...
بعضی از نمایندگان - استرداد کردند
رئیس - ماده سیزده قرائت میشود
(بشرح آتی خوانده شد)

ماده سیزده - هر يك از طرفین معظمین متعاهدین تعقیب میشوند که فقط باخراج اشخاص ذیل که برطبق مقررات این قرارداد تحصیل جواز کرده اند از مجرای اداری اکتفا نمایند.

(۱) - اشخاصی که بدون تحصیل اجازه از مقامات صالحه از منطقه مجازه (۲۵ کیلومتر) تجاوز کرده باشند.

(ب) - بدون اینکه مشمول حق تمدید مذکوره در ماده شش باشند توقف خود را بیش از موعد مندرجه در جواز ادامه دهند باید در نظر داشت که مقررات مذکوره در فوق شامل اشخاصی که در محاکم عمومی تحت تعقیب جنحه یا جنایت میباشند نخواهد گردید

رئیس - ماده بعد قرائت میشود
(بشرح آتی خوانده شد)

ماده ۱۴ - عبور ایلات و احشام آنها از سرحد تابع مقررات مخصوصی خواهند بود
رئیس - اعتراضی رسیده است ماده پانزده قرائت می شود.

(باین شکل خوانده شد)

ماده پانزده - این قرارداد بلافاصله پس از مبادله نسخ مصوبه در مسکو قابل اجرا خواهد بود هر يك از طرفین معظمین متعاهدین حق خواهند داشت که در انقضای مدت سه سال از تاریخ تصویب قرارداد آن را منسوخ نمایند در صورت نیاز یکسال پس از منسوخ هم بقوت خود باقی خواهد ماند...

(بابت سرحدی...) برای انجام امور فلاحی از سرحد عبور نموده و از نقطه که در نمره ۱۰ معین شده عبور نماید فلان... حق دارد

۱ - عرابه و اسب و حشم و کاو و آذوقه سفرو بگذر و کلیه اشیائی که برای کار و توقف موقتی او لازم است همراه ببرد

۲ - با متابعت از مقررات گمرکی محصول خود را همراه بیاورد این جواز از تاریخ تسلیم الی مدت یکسال برای عبور و مرور دفعات غیر محدودی از سرحد معتبر است

رئیس - بر تکل منضمه به قرار داد قرائت میشود
(بشرح ذیل خوانده شد)

چون اختیار داران ذیل لازم دیدند که مقررات ماده ۱۰ این قرار داد تصریح شده باشد نسبت بمراتب ذیل موافقت حاصل کردند:

معافیت مذکوره در ماده ده مشروط بر این است که از مرانی که در نظامنامه های جاریه پیش بینی شده متابعت بشود آذوقه که از پرداخت حقوق گمرکی معاف شده نبایست از میزانی که برای سفر لازم است تجاوز نماید مسلم است که دارندگان جواز يك ساله میتوانند محصول خود را همراه بیاورند ولی بشرطی که رعایت نظامات و تعرفه های گمرکی را بنمایند تصریحات مذکوره در فوق که این پروتکل را تشکیل میدهد جزء قرار داد محسوب شده و باید در يك تاریخ با قرار داد برای تصویب فرستاده شود اختیار داران این پروتکل را امضا و مهر خود معمور ساختند.

رئیس - مذاکره در کلیات است. آقای باستانی
باستانی - يك قسمت که بنده اعتراض کرده بودم در ماده نه بود که حالا آن ماده را میخوانم بعد عرایض را عرض میکنم ماده نهم این است که هر گاه جوازی که از طرف مصادر اموریکی از طرفین معظمین متعاهدین صادر شده است بر خلاف مقررات ماده ۸ باشد مصادر امور طرف معظم دیگر آزادند که از ثبت جواز مزبور خودداری کرده و صاحب این قبیل جواز را در خاک

خود نپذیرند
اعتراض بنده این بود که بموجب مقررات این قرار داد اشخاصی که از خاک یکطرف بخاک طرف دیگر میروند باید با اجازه باشند بسیار خوب حالا اگر فرض کردیم يك نفر از اتباع ایران بدون اجازه رفت بخاک جاهل شوروی. خوب آندولت با این شخص چه معامله خواهد کرد؟ در این قرار داد که چیزی معین نشده همین طور بالعکس اگر یکی از اتباع آندولت آمد و بی اجازه وارد خاک ایران شد دولت ایران چه معامله نسبت باو باید بکند تکلیف این هم معلوم نیست عبارتی که در این جا نوشته شده این است که اگر جوازش ناقص باشد مطابق مقررات این قانون و این قرار داد آن را طرف دیگر در خاک خود نمی پذیرد - نمی پذیرد دارای معالی مختلفه است اگر آن معنائی است که عمال دولت شوروی در سرحدات با اتباع ما معامله می کنند که بنده اساساً مخالف با این قرار داد برای اینکه مطابق اطلاعاتی که اخیراً بنده پیدا کرده ام چند نفر ایرانی از سرحد مغان می خواسته اند عبور کنند با اسلحه با آنها حمله کرده و آنها را کشته اند اگر نپذیرفتن معنایش این است که قرار داد بستن فایده ندارد اگر معنایش این است که هر روز از این قضایا اتفاق بیفتد و ما آرا جزء وقایع اتفاقیه سرحدی حساب کنیم که چیز غریبی است !!! بالاخره تکلیف چیست؟ تکلیف این است که باید يك ترتیب صحیحی برای اتباعی که بدون جواز از این خاک به آن خاک میروند معین نمایند يك ترتیبی میباشد بروداد و دوستی باشد و الا اینطور که نمیشود. آخر باید معلوم باشد که این نمیپذیرند یعنی چه؟ آیا توقیفش میکنند یا میفرستند بمملکت خودش؟ آخر چه کار می کنند خوب بود این قسمت مهم را در ضمن قرارداد داد و ماده توضیح میدادند که مثلاً حبسش میکنند یا فلان کارش میکنند. این را خوب بود میباشند و الا بطور کلی گله نمی پذیرند کافی نیست زیرا که کراراً این اتفاقات افتاده است و آنها حمله میکنند بدون هیچ تحقیقی. اگر يك

کسی بدون جواز رفت نه بطور قاچاق چون ممکن است یکی از اتباع ایران بدون جواز برای کاری برود در خاک طرف دیگر و البته این آدم ملتفت نیست نمی داند و از سرحد عبور میکند برای کاسی و تحصیل معاش خوب وقتی که عبور کرد این را باید کشت و اعدام کرد؟ در هر حال باید در این قرار داد بک تربیتی مقرر بشود که او را مثلاً توقیف کنند یا حبس کنند بعد اطلاع بدهند بدولت متبوعه اش که فلان تبعه شما از سرحد عبور کرده بدون جواز و ما آنرا تسلیم میکنیم بمأمورین شما بک مجازاتی هم در باره اش برقرار کنید که در داخله آن مملکت خود آن دولت نسبت بان تبعه چطور رفتار بکند و بعقیده بنده عبارت نمی پذیرد کافی نیست و محمل است و هر جوری که بخواهند تفسیر میکنند مثلاً بک نوعش این است که الان دارند عمل میکنند و او را اعدام میکنند بعد میگویند اینطور نپذیرفتیم. بعقیده بنده باید کمیسیون در این قسمت ملاحظه بکند و اصلاح بکند و الا اینطور فایده ندارد و دیگر قرار داد لزومی ندارد و ابداً معنی ندارد.

مخبر - فرمایشاتی که آقا فرمودند چون اینجا در قرار داد و در معاهده نمیتوان جزئیات و دقائق اموری را که در بک سرحد هر روز ممکن است رخ بدهد توضیح داد زیرا که وقایع بین دوسرحد همچوار ممکن است گاهی غیر مترقبه باشد و بک مسائلی پیش بیاید و اصلاً بستن قرار داد و این مواد و فصول برای همین است که بک همچو وقایع غیر مترقبه رخ ندهد از آن طرف هم در هر بک از این مواد نمیشود فرد فرد از فقراتی که ممکن است در سرحد اتفاق بیفتد شرح و توضیح داد این جا بک شرایطی مقرر شده برای هر کسی که میخواهد از سرحد عبور بکند در ماده هشتم هم بک شرایطی معین شده برای کسانی که جواز نیاید بانها داده شود حالا اگر آمدیم و بک کسی تخلف کرد یا بقول آقا نفهمیده رفت بخاک طرف متعاقد بر طبق این قرارداد رفتار میشود و البته آقایان همه میدانند که قرارداد

بجاور سرحد بوده اند میدانند که این اشخاص کثیرالمسافره که دارای این تذکره ها هستند حق عبور و مرور از سرحد را دارند و این کاملاً شامل حال کمیسیونچی ها که آقا فرمودند میشود و از طرفین هم این رعایت البته خواهد شد و نظر آقایان البته کاملاً تأمین خواهد شد رئیس - پیشنهاد از آقایان یاسائی و هزار جریبی و روحی رسیده است قرائت میشود.

(این قسم قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که لایحه از دستور خارج و رأی قاطع آن بعد موکول شود هزار جریبی - یاسائی - روحی رئیس - آقای روحی

روحی - آقای یاسائی اظهاراتی فرمودند و آقا هم تذکرانی دادند. اما تذکرات آقا (آقای مخبر) طوری نبود که ما را اقتناع بکند در این موضوع هم با آنکه ما بک روابط مهم صمیمانه و رودادیه با دولت اتحاد جاهیر شوروی داریم این موضوع قدری روابط ما را خدشه دار میکند از این جهت ما این پیشنهاد را نوشتیم که چون این تربیب خوب نیست بعقیده ما بهتر است که این لایحه برگردد بکمیسیون خارجه و این قسمت ها کاملاً روشن بشود و ما بک چیزی رأی بدهیم که اساس دوستی ما را محکم تر بکند خدشه دار.

رئیس - آقای رفیع

رفیع - بنده با پیشنهاد آقایان محترم مخالفم برای این که بالاخره قرار داد است و آقایان محترم هم همه سابقه دارند که مجلس شورای ملی در ادوار سابقه وقتی که بک قرار دادی مطرح میشد با چه زحمتی و با چه قیافه ساکت و آرامی و با بک صمیمیتی آن را تصویب میکرد و این سابقه در نظر همه آقایان محترم است. این قرار داد هم مثل سایر قرار داد ها رفت بکمیسیون امور خارجه. هیئت دولت آمدند و نشستند و صحبت کردند و با بک حسن نیت و صمیمیت و دوستی این قرار داد را بستند حالا هم با همان روح آمده است بمجلس شورای ملی و بک این پیشنهادی که آقایان محترم داده اند گمان نمی کنم

با تراکت موافق باشد مخصوصاً در بک همچو مواردی. آقایان هم خوبست موافقت بفرمایند بالاخره این چیزی است که از کمیسیون گذشته بمجلس هم کمال موافقت را دارد و بعلاوه تمام جزئیات را هم دولت در نظر گرفته و سنجیده و دولت هم مال ما است طرف اعتقاد است ما هم می خواهیم ثابت کنیم مراتب و داد بکمانکی و صمیمیتی که با همسایه خودمان داریم و الحمد لله همینطور هم هست و اگر بک اشکالات مختصری هم هست خوب بود قبلاً صحبت می فرمودید ولی حالا موقعش نیست. می فرمایند اگر بک نفری آمد بسرحد و بالاخره بی اجازه وارد شد بخاک دولت متعاقد تکلیفش چیست. بنده از آقا سؤال میکنم قانون اسلام برای خانه شما چه قراری گذاشته است؟ اگر بک نفر آمد و داخل در خانه شما شد بدون اجازه البته شما حق دارید او را نپذیرید...

روحی - باید کشته بشود؟

رفیع - البته کشتن بد است ولی باید او را نپذیرفت. هر کاری که آنها با شما می کنند عین آن کار را هم شما با آنها بکنید بالاخره با کمال تراکت و داد شما خوبست با این قرار دادی که بسته شده است موافقت بفرمائید.

جمعی از نمایندگان - صحیح است.

روحی - مسترد میکنم

رئیس - ماده واحده قرائت میشود و رأی میگیریم بمذلول آن

(این قسم قرائت شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی در جلسه ۱۶ دیماه ۱۳۰۷ قرار داد عبور و مرور بکنند قراء سرحدی ایران و اتحاد جاهیر شوروی سوسیالیستی را که مشتمل بر ۱۶ ماده و بک ضمیمه و بک پروتکل میباشد و در تاریخ ۱۰ خرداد ۱۳۰۷ امضاء شده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آرا بدولت میدهد

رئیس - آقایان موافقین با ماده واحده قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. باستحضار خاطر آقایان محترم میرسانم که ما کار زیادی برای فعل و آئینده نداریم و منتظر هستیم که کمیسیونها راپرت لواجیحی که بانها ارجاع شده است بدهند تا طبع و توزیع و مطرح شود. بنا بر این چون چیزی در دستور نداریم جلسه را برای روز پنجشنبه بمعوق می اندازیم و روز چهارشنبه چون معیت است نه نفر استقراع میکنیم برای زیارت اعلیحضرت جمعی از نمایندگان - صحیح است
(آقای اورنگ اقتراع نمودند و نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)
آقایان: مجد غیائی - آقا امین پور محسن - آقا شیخ علی مدرس ...
رئیس - ایشان نیستند
(بقیه بشرح ذیل معین شدند)
آقای عباس میرزا فرمانفرمائیان - بوشهری - حیدری - دیوان بیگی - دکتر لقمان - کاشانی - امیر حسین خان ایلخان .
رئیس - ایشان جزء هیئت رئیسه هستند .
(رای یک نفر دیگر اقتراع بعمل آمده و آقای مقدم معین شدند)
رئیس - آقای فهیمی شرحی به بنده می نویسند که

قانون

اجازه مبادله قرارداد موقتی بین دولتین ایران و اطریش

مصوب ۱۶ دیماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرارداد موقتی دولتین ایران و اطریش را که در تاریخ ۲۷ خرداد ماه ۱۳۰۷ باضا رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد
اینقانون که مشتمل بریکم و متن قرارداد ضمیمه است در جلسه شانزدهم دیماه یک هزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای رسید
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قرارداد موقتی بین دولتین ایران و اطریش

اعلیحضرت شاهنشاه ایران و رئیس دولت جمهوری اطریش نظر باینکه صمیمانه مایل هستند که در اسرع

اوقات ممکنه مذاکراتی را که فعلاً راجع بانعقاد عهدنامه مودت و قرارداد قنسولی و نجارتی و گمرکی و اقامت مابین آنها جریان دارد باجماع رسانند تصمیم نمودند که عیناً روابط خودشانرا بروی یک قرارداد موقتی استوار نمایند و برای این مقصود اختیار داران خودرا تعیین نمودند .

از طرف اعلیحضرت شاهنشاه ایران : جناب فتح الله خان پاکروان کفیل وزارت امور خارجه
از طرف رئیس دولت جمهوری اطریش : جناب مسیو آگوست کرال وزیر مختار و ایلچی مخصوص دولت جمهوری اطریش در ایران مشارالیهما پس از مبادله اختیار نامه های خود که آنها را صحیح و معتبر یافتند بمقررات ذیل موافقت حاصل نمود .

ماده اول - هیئت نمایندگی سیاسی هر یک از طرفین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله از امتیازات و معافیت هائی که بموجب حقوق عمومی بین المللی مقرر است بهره مند خواهند گردید
نمایندگان قنسولی هر یک از طرفین معظمین متعاهدین که موافق ترتیب دارای اکز کواتور باشند بشرط معامله متقابله مجاز باقامت خواهند بود .

و در اجرای وظائف خود از مزایای افتخاری و معافیت های شخصی قضائی و مالیاتی که بموجب حقوق بین المللی مقرر است بشرط معامله متقابله کامله بهره مند خواهند گردید
نسبت به نمایندگان سیاسی و قنسولی هر یک از طرفین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله در هیچ مورد رفتاری مادون آنچه نسبت بدول کامله الوداد میشود نخواهد شد .

ماده دوم - هر یک از طرفین معظمین متعاهدین در خاک خود راجع باقامت نسبت بانتابع طرف متعاهد دیگر همان رفتاری را خواهند کرد که نسبت بانتابع دول کامله الوداد می کنند راجع باحوال شخصییه اتباع هر یک از طرفین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر متقابله تابع مقررات قوانین ملی خود خواهند بود احوال شخصییه عبارت از مواد ذیل است :

ازدواج - ترتیب اموال مابین زوجین - طلاق - افتراق - جهیز - ابوت - نسب - قبولی بفرزندى - اهلیت حقوقی - بلوغ - قیمومت - ولایت - حجر - حق وراثت بموجب وصیت نامه و بدون وصیت نامه - نسوبه و تقسیم ارث و بطور کلی تمام مسائل مربوطه بحقوق عائله و مسائل راجعه بوضعیت اشخاص

ماده سوم - دولت ایران محصولات طبیعی اطریش و محصولات مصنوعه در اطریش وارده بخاک ایرانرا تابع قوانین گمرکی خود قرار داده و نسبت بانها حد اقل تعرفه گمرکی خود و هر تخفیفی را که بمحصولات مشابه هر یکلیک دیگری داده شود مجری خواهد داشت دولت اطریش نسبت بمحصولات طبیعی ایران و محصولات مصنوعه در ایران وارده بخاک اطریش رفتار دولت کامله الوداد را خواهد نمود

ماده چهارم - اینقرار داد موقتی بتصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه هر چه زودتر ممکن گردد در طهران مبادله خواهد شد و تا دم ۱۹۲۹ معتبر خواهد بود، بدیهی است که برای ایران نظر بمقررات قانون ۱۳ اردیبهشت ۱۳۰۷ (سوم مه ۱۹۲۷) ماده سه راجع بمقررات تعرفه گمرکی محتاج به تقدیم بمجلس شورای ملی برای تصویب نخواهد بود . علیهذا اختیار داران طرفین اینقرار داد را امضاء و مهر خود بجهت نمودند
طهران ۲۷ خرداد ۱۳۰۷ مطابق ۱۷ ژوئن ۱۹۲۸

محل امضاء پاک روان
محل امضاء کرال

اجازه مبادله قرار داد موقتی منعقد بین دولتین ایران و اطریش در جلسه شانزدهم دیماه یک هزار و سیصد و هفت شمسی بدوکت داده شده است -
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه مبادله پرتکل منضمه بعهد نامه ودادیه و تأمینیه ایران و افغانستان و پرتکل

راجم باستراد مجرمین و متهمین مجرم

مصوب ۱۶ دیماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی پرتکل منضمه بعهد نامه ودادیه و تأمینیه ایران و افغانستان مورخه ۶ آذر ماه ۱۳۰۶ و همچنین پرتکل راجمه باستراد مجرمین و متهمین مجرم را که بین دولتین ایران و افغانستان در تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۰۷ امضاء شده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد این قانون که مشتمل بر یکماده و دو پرتکل ضمیمه است در جلسه شانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بقصوب مجلس شورای ملی رسیده

پروتکل راجمه به اعاده مجرمین و متهمین مجرم بین دولتین ایران و افغانستان

در تعقیب فصل هفتم عهد نامه مودت منعقد بین ایران و افغانستان در تاریخ اول سرطان ۱۳۰۰ در باب اعاده مجرمین اختیار داران طرفین این پروتکل را امضا مینمایند کلیه مجرمین غیر سیاسی و متهمین مجرمهای غیر سیاسی که پس از ارتکاب جرمی در خاک يك طرف بخاك طرف دیگر رفته باشند و تقاضای استرداد آنها بشود بمأمورین طرفی که جرم در خاک آن واقع شده تسلیم خواهند شد تقاضا نامه استرداد بایدبوزارت امور خارجه داده شده و ورقه جلب یا حکمی که بافضای مقامات صلاحیت دار قضائی رسیده بان ضمیمه باشد

بطوریکه واضح است در ورقه جلب یا حکم محکمه باید جرم صریحاً ذکر شده و ماده قانونی که مجازات آن جرم را معین میکند تصریح گردد هرگاه متهم یا مجرم از اتباع مملکتی باشد که بانجا پناه برده مسترد نخواهدشد و مملکتی که جرم در آنجا واقع شده حق دارد وقوع جرم را با دلایل و مدارک بمملکت طرف دیگر داده و تقاضای تعقیب یا مجازات متهم یا مجرم را مطابق قانون آن مملکت بنماید اعتبار این پروتکل تا مدت دو سال باقی است هرگاه در موقع انقضای دو سال هیچیک از طرفین آزار نسج نکرد برای مدت دو سال دیگر دارای اعتبار خواهد بود

طهران بتاريخ ۲۵ خرداد ۱۳۰۷ مطابق ۱۵ ژوئن ۱۹۲۸

امضا پاکروان امضا غلام صدیق

پروتکل منضمه بعهد نامه ودادیه و تأمینیه ششم آذر ۱۳۰۶ بین دولتین ایران و افغانستان

لظرم بوجود بودن روابط مادی و معنوی و رشته های الفت و برادری بین مملکتین ایران و افغانستان که خوشبختانه بوسیله عهد نامه ودادیه اول سرطان ۱۳۰۰ و عهد نامه ودادیه و تأمینیه ششم آذرماه ۱۳۰۶ رفراز و تکمیل شده است و برای تثبید و تشمیم روابط مزبوره اعلیحضرت شاهنشاه ایران و اعلیحضرت پادشاه افغانستان

- ۲۲ -

العقاد پرتکل حاضر را در تکمیل عهد نامهای مذکوره لازم شمرده و برای امضاء آن اختیار داران خود را بترتیب ذیل معین نمودند

اعلیحضرت شاهنشاه ایران : جناب میرزا فتح الله خان پاکروان کفیل وزارت امور خارجه و اعلیحضرت پادشاه افغانستان : عالیقدر جلالآباد سردار اعلی غلام صدیق خان کفیل وزارت امور خارجه . اختیار داران مزبور پس از ارائه اختیارنامه های خود که دارای شرایط و اعتبار لازمه بود در مواد ذیل موافقت حاصل کردند ماده اول - در صورتیکه یکی از مملکتین ایران و افغانستان مورد عملیات خصمانه يك با چند دولت ناک بشود متعاهد دیگر مکلف است که تمام کوشش خود را بعمل آورد که وضعیت مذکوره را اصلاح نماید اگر باوجود تمام مساعی مبذوله معذک وقوع جنگ حتمی و ناگزیر شود متعاهدین تقبل میکنند که وضعیت را بدقت و با روح یکالگی و محبت و خیر خواهی تحت مطالعه در آورند تا اینکه راه حلی که موافق منافع عالیه آنها و متناسب با وضعیت باشد پیدا نمایند

ماده دوم - دولتین متعاهدین قبول میکنند که جهت ترقی و تعالی مملکتین و ملتین هرگونه وسائل و وسائلی را که برای طرف دیگر نافع و مورد احتیاج بوده و در مملکت طرف مقابل موجود باشد اعم از وسایل مادی و متخصص فنی و غیره باختیار طرف مقابل واگذار و طرف مقابل را بان معاونت نماید - ترتیب واگذاری و معاونت مذکور را برطبق مقاولات مخصوص معین خواهند کرد

همچنین طرفین متعاهدین معظمین توافق نظر حاصل نمودند که باهمدیگر تشریک مساعی اقتصادی بنمایند و قبول نمودند که در اسرع اوقات متخصصین فنی طرفین مجتمعاً شرائط و وسائل تشریک مساعی اقتصادی مزبور را بطور کلی و بالخصوص شرایط و ترتیب ایجاد و تکمیل وسایل ارتباطیه بین مملکتین را اعم از اتصال راههای مملکتین و ایجاد و اتصال پست زمینی و هوایی و خطوط تلگرافیه باسیم و بیسیم و شرایط دادن تراژت آزاد و استفاده تجارت در سراسر خاک یکدیگر و دادن مزایا و تسهیلات گمرکی و امثال آن را تحت مطالعه دقیق قرار دهند تا پس از تصویب بموقع عمل گذارده شود

ماده سوم - اتباع طرفین متعاهدین در خاک یکدیگر در مسائل عمومی مورد معامله ملت کامله الوداد خواهند بود در قرار داد های تجارنی و گمرکی و اقامت که باید در اسرع اوقات بین طرفین منعقد شود طرفین متعاهدین نسبت همدیگر معامله را که غیر مساعد زاز معامله هر يك از آنها باهر دولت نالی نباشند خواهند نمود ماده چهارم - مدت اعتبار این پروتکل که پس از رسیدن بقصوب و صحه مقامات صلاحیت دار مملکتین دارای اعتبار خواهند بود تا آخر مدت اعتبار عهد نامه ودادیه و تأمینیه منعقد در تاریخ ششم آذرماه ۱۳۰۶ خواهد بود اختیار داران طرفین این پروتکل را که تکمیل عهد نامه ودادیه و تأمینیه ششم آذرماه ۱۳۰۶ میباشد در دو نسخه اصلی فارسی امضا نمودند

طهران بتاريخ ۲۵ خرداد ۱۳۰۷ مطابق ۱۵ ژوئن ۱۹۲۸

امضا : پاکروان

امضا : غلام صدیق

اجازه مبادله پرتکل منضمه بعهد نامه ودادیه و تأمینیه ایران و افغانستان و پرتکل راجم باستراد مجرمین و متهمین مجرم در جلسه شانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی داده شده است

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه مبادله قرارداد موقتی منعقد شده بین ایران و چکواسلواکی

مصوب ۱۶ دیماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرارداد موقتی بین دولتین ایران و چکواسلواکی را که در تاریخ ۲۷ خرداد ۱۳۰۷ نامضا رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد.
اینقانون که مشتمل بر یکماده و متن قرار داد ضمیمه است در جلسه شانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قرار داد موقتی بین دولتین ایران و چکواسلواکی

اعلیحضرت شاهنشاه ایران و رئیس جمهور چکواسلواکی نظر باینکه صمیمانه مایل هستند که در اسرع اوقات ممکنه مذاکراتیکه فعلا راجع بانعقاد عهدنامه مودت و قرارداد قنسولی و تجارنی و کمرکی و اقامت که مابین آنها جریان دارد بانجام برسانند تصمیم نمودند که عیالاً روابط خودشانرا بر روی يك قرارداد موقتی استوار نمایند و برای این مقصود اختیار داران خود را تعیین نمودند.

از طرف ایران . جناب آقای پاکروان کفیل وزارت امور خارجه

از طرف رئیس جمهور چکواسلواکی : مسیرو سلاوشورت قنسول جمهوری چکواسلواکی در طهران مشارالیهها پس از مبادله اختیار نامه های خود که آنها را صحیح و معتبر یافته در مقررات ذیل موافقت نمودند.

ماده اول - هیئت نمایندگی سیاسی هر يك از طرفین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله از امتیازات و معافیت هائی که بموجب حقوق عمومی بین المللی مقرر است بهره مند خواهند گردید نمایندگان قنسولی هر يك از طرفین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر که موافق ترتیب دارای اگر کراوتر باشند مجاز باقامت خواهند بود

نمایندگان مزبور از مزایای افتخاری و معافیت های شخصی و قضائی و مالیاتی که بموجب حقوق عمومی بین المللی مقرر است بشرط معامله متقابله کامله بهره مند خواهند بود

ماده دوم - از تاریخ ۱۹۲۸ اتباع هر يك از طرفین معظمین متعاهدین برطبق قواعد و معمول حقوق عمومی بین المللی و بر روی اساس معامله متقابله کامله در خاک طرف متعاهد دیگر پذیرفته شده و با آنها مطابق همین ترتیب رفتار خواهد شد

اتباع هر يك از دولتین راجع به شخص و اموال و حقوق و منافع خود از حمایت قوانین و مصادر امور ملکیتی بنحو اکمل بهره مند خواهند گردید

نسبت بانها از هر حیث طوری رفتار میشود که بطور کلی در باره اتباع داخله معمول است بدون اینکه اتباع مزبور بتوانند معامله را که فقط مختص اتباع داخله میباشد و کلیه اتباع خارجه از آن مستثنی هستند در باره خود تقاضا نمایند راجع باحوال شخصیه اتباع هر يك از طرفین متعاهدین در خاک طرف دیگر تابع مقررات قوانین مملکت خود میباشدند

اتباع هر يك از طرفین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر مشمول هیچگونه خدمات نظامی چه در

قوای بحری و هوا پیمائی و چه در مستحفظی و چریک ملی و چه تحمیلاتی که جائشین خدمت نظامی باشد نخواهند بود اتباع دولتین معظمین متعاهدین در خاک طرف متعاهد دیگر فقط مشمول تحمیلات و مبادرم های نظامی خواهند بود که قانونا نسبت به اتباع داخله معمول میگردد آنهام بهمان درجه و مطابق همان اصولی که نسبت به اتباع داخله مجرا میشود

ماده سوم - طرفین معظمین متعاهدین با استقرار روابط خود بر روی اصل استقلال کمرکی موافقت مینمایند که محصولات ارضی و صنعتی هر يك از مملکتین در ورود بخاک طرف متعاهد دیگر تابع قوانین کمرکی مملکت مزبوره باشند

نظر باینکه میتوان امیدوار بود که مدت يك سال برای انعقاد قرار داد مودت قرار داد اقامت و قرار داد قنسولی و تجارنی و کمرکی که حالا مطرح مذا کره میباشد کافی خواهد بود طرفین معظمین متعاهدین موافقت مینمایند که تا دم مه ۱۹۲۹ حق استفاده از تعرفه حد اقل و هر گونه تخفیفات تعرفه مزبوره که نسبت بخصوصات هر مملکت دیگری میندول گردد متقابله بیکدیگر اعطاء نمایند

ماده چهارم - این قرار داد موقتی بتصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه هر چه زود تر ممکن گردد در طهران مبادله خواهد شد و تا وقتیکه قرار داد های مذکوره در فوق منعقد نشده و منتهی تا دم مه ۱۹۲۹ بحری خواهد بود

بدیهی است که برای ایران نظر بمقررات قانون ۱۳ اردی بهشت ۱۳۰۷ (سوم مه ۱۹۲۸) ماده شش راجع بمقررات کمرکی محتاج به تقدیم مجلس شورای ملی برای تصویب نخواهد بود

علیهذا اختیار داران طرفین این قرار داد را امضاء و بجهر خود مهور نمودند طهران ۱۷ ژوئن ۱۹۲۸ مطابق ۲۷ خرداد ماه ۱۳۰۷

محل امضاء پاکروان امضاء میر سلاوشورت
اجازه مبادله قرار داد موقتی دولتین ایران و چکواسلواکی در جلسه شانزدهم دیماه ۱۳۰۷ شمسی بدولت داده شده است
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه مبادله قرار داد موقتی منعقد شده بین دولتین ایران و فرانسه

مصوب ۱۶ دیماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی قرار داد موقتی دولتین ایران و فرانسه را که در تاریخ ۲۱ اردیبهشت ۱۳۰۷ نامضا رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد.
اینقانون که مشتمل بر يك ماده و متن قرار داد ضمیمه است در جلسه شانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قرار داد موقتی بین دولتین ایران و فرانسه

اعلیحضرت شاهنشاه ایران و رئیس جمهور فرانسه

داوینیات سفیر کبیر فوق العاده اتحاد جماهیر شوروی در ایران - اختیارداران مزبور پس از مبادله اعتبار نامه های خود که آنها را تصدیق و معتبر یافتند در مراتب ذیل موافقت حاصل کردند

ماده ۱ - سکنه قراء سرحدی مطابق مفهوم اینقرار داد باشخاصی اطلاق میشود که اقامت گاه ثابت آنها در شهر باقریه ایست که در حدود منطقه بهرمن پنجاه کیلومتر از قرار ۲۵ کیلومتر از هر طرف سرحد واقع شده باشد

ماده ۲ - سکنه قراء سرحدی مجازند با رعایت مقرراتی که ذیل ذکر خواهد شد برای اقدام به ساختن و تسطیح اراضی و غیره - تجارت - ایفاء تکالیف خانوادگی مساعدت در دفع آفات طبیعی - امداد طبی - نجس حیوانات کشته و اموال مسروقه و بجهت دیگری از این قبیل از سرحد عبور نموده و در خاک دولت طرف دیگر در حدود ۲۵ کیلومتر مذکور در فوق توقف نمایند و همچنین میتوانند برای مراجعه بأمورین محلی طرف معظم متعاقد دیگر بجهت اتخاذ اقدامات لازمه بر علیه مجرمین حقوق عمومی که از سرحد فرار و بمنطقه سابق الذکر پناه برده باشند از سرحد عبور نمایند

ماده ۳ - سکنه قراء سرحدی برای اینکه بتوانند از حق توقف و عبور مذکوره در ماده ۲ استفاده کنند باید دارای جواز های مخصوصی باشند که از طرف مأمورین حوزه اقامت آنان صادر شده باشد جواز های مزوره مطابق نمونه منضمه باین قرار داد تنظیم میشود عبور از سرحد فقط از نقاطی که پستهای سرحدی در آنجا موجود و یا بعد ایجاد میگردد و بطوریکه در ماده ذیل پیش بینی شده قبلاً تعیین خواهد گردید مجاز میباشد

ماده ۴ - وزارت امور خارجه ایران از یکطرف و سفارت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در ایران از طرف دیگر در مدتی که از موقع مبادله نسخ مصوبه این قرار داد تجاوز نماید فهرست ذیل را بیکدیگر ابلاغ خواهند نمود

الف - فهرست مأمورین محلی که مامور دادن جواز عبور هستند و حدود اختیارات آنها در این موضوع

ب - فهرست نقاطیکه عبور از آنها مجاز و در آنها پستهای سرحدی برقرار خواهد شد

ماده ۵ - هر يك از دولتین متعاقدین بر طبق ترتیباتی که مقرر خواهند داشت جواز عبور صادر میکنند جواز های مزوره در موقع ایاب و ذهاب از سرحد به ترتیبی که از طرف هر يك از دولتین متعاقدین مقرر گردیده در پستهای سرحدی مندرجه در ماده ۴ مجاناً ثبت خواهد شد جواز های عبور بزبان فارسی و روس نوشته میشود در جواز های صادره از طرف مأمورین محلی اتحاد جماهیر شوروی ممکن است گذشته از السنه فوق زبان معمول به خاک جمهوری که جزو اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و در منطقه پست سرحدی عبور واقع است نیز علاوه شود

ماده ۶ - جواز های عبور که همیشه باسم اشخاص صادر میشود بر دو قسم خواهند بود . جواز ۳۰ روزه و جواز یکساله جواز های یکساله فقط برای تسهیل زراعت اراضی است که در منطقه بهرمن ۶ کیلومتر (۳ کیلو متر از هر طرف سرحد واقع شده باشد)

این جواز ها فقط به سکنه قراء سرحدی که اراضی مزبور را زراعت می نمایند داده میشود مادام که جواز های عبور باعتبار خود باقی میباشند یا هر يك از آنها میتوان بقیات غیر محدودی از سرحد عبور و مرور نمود در موقعیکه دارنده جوازی که مدت اعتبارش در شرف انقضای است هنوز بجزای خود مراجعت نکرده و بیک دلیل وجهی تقاضای تمدید نمیدهد مدتی را که کافی برای مراجعت میباشد بماند مأمورین محلی با رعایت مقرراتی که دولت

باید آنها در این باب وضع نموده است تقاضای او را بعمل خواهند آورد

در کلیه جواز های عبور از هر قسم که باشد بایستی علاوه بر اسم دارنده جواز ناحیه که مقصد صاحب جواز است و همچنین پست سرحدی که از آنجا عبور میکنند و علل عبور نیز قید شود

ماده ۷ - عبور از سرحد فقط از طلوع تا غروب آفتاب مجاز است لیکن در موارد ذیل ممکن است هنگام شب اجازه عبور داده شود

۱ - برای دفع بلیات طبیعی
۲ - برای امداد فوری طبی یا جراحی در اینصورت فقط بطبییب یا پرسنل طبی و اشخاصیکه برای جلب مساعدت آنها میروند اجازه داده میشود

۳ - در صورتیکه لزوم فوری داشته باشد که با مساعدت مصادر امور محلی در مقام تعقیب یا نجس مجرمین حقوق عمومی یا همدمستان آنان که در يك طرف سرحد مرتکب جنایتی شده و بطرف دیگر متواری شده باشند برآیند

در اینصورت جواز برای مجنی علیه و خانواده او و شهود واقعه داده میشود

ماده ۸ - باشخاص ذیل جواز عبور داده نمیشود

۱ - اشخاصیکه جواز خود را بالاراده بدیگری واگذار کرده و یا عاریت داده باشند
۲ - اشخاصیکه از جواز دیگری خواه برای عبور از سرحد و خواه جهت توقف در خاک طرف دیگر استفاده کرده باشند

۳ - کسانی که مطابق قوانین طرف متعاقد دیگر برای قاچاق محکوم شده باشند

۴ - کسانی که از طرف مصادر امور طرف معظم متعاقد دیگر نسبت بانان پیشنهاد منع صدور جواز شده باشد

۵ - اشخاصیکه سابقاً تبعه طرف معظم متعاقد دیگر بوده اند مگر اینکه قبلاً راجع بانها موافقتی شده باشد
ماده ۹ - هرگاه جوازی که از طرف مصادر امور یکی از طرفین معظمین متعاقدین صادر شده است بر خلاف مقررات ماده ۸ باشد مصادر امور طرف معظم دیگر آزادند که از ثبت جواز مزبور خود داری کرده و صاحب این قبیل جواز را در خاک خود بپذیرند

ماده ۱۰ - اشخاصیکه مطابق مقررات این قرار داد تحصیل جواز عبور کرده اند حق دارند در موقع عبور از سرحد کلیه آلات و البسه و توشه راه که برای احتیاجات شخصی آنها لازم باشد و آلات و ادوات مربوطه بکار خود و همچنین کلیه اثاث البیعی را که برای مدت توقف آنها در خاک طرف دیگر مورد احتیاج است بدون تأدیبه حقوق گمرکی و سایر عوارض مشابه چه باباً و ذهاباً همراه خود ببرند . علاوه دارندگان جواز های يك ساله مذکوره در ماده ۶ میتوانند با معافیت از حقوق گمرکی و سایر عوارض مشابه بآن عرابه و اسب و حشم گاو و بظریقی کلیه اشیااتی که برای کار و توقف موقتی آنها لازم است همراه برده و همچنین در موقع مراجعت محصول خود را همراه بیاورند مشروط بر اینکه در صورت اخیر از نظامات گمرکی متابعت نمایند

باید متذکر بود که هر يك از طرف معظمین متعاقدین میتوانند بموجب نظامات مخصوصه که قبل از اجراء آن اطلاعاً باستحضار طرف معظم دیگر خواهند رساند از ورود و خروج يك یا چند فقره از اشیاات سابق الذکر معافند کرده و یا تعدیداتی نسبت بانها قائل شوند

ماده ۱۱ - در صورتیکه مصادرات از طرفین معظمتین متعاهدین مستحضر شوند که در یکی از نقاط مبادرت سرحدی هر یک از دولتهای امضا کننده با حیوانی موجود است نمیتوانند کلیه نظامات را که در این باب وضع نموده اندت اجرا بگذارند مشروط بر اینکه قبلا طرف معظم متعاهد دیگر را مستحضر بناخته باشد.

ماده ۱۲ - در موقعیکه دارنده جواز ۳۰ روزه جواز خود را مفقود کرده باشد نادامیکه مدت مزبوره سابق منقضی نشده و فقدان آنها بیستهای سرحدی مربوطه طرفین ابلاغ نشده باشد جواز جدیدی بمشأز ایبه داده نخواهد شد هرگاه دارنده جواز یکساله جواز خود را کم کرده باشد همین صکه مراتب را بیستهای سرحدی مربوطه طرفین معظمتین متعاهدین اطلاع داده ممکن است جواز دیگری بار داده شود اعتبار جواز مزبوره تا موعد انقضای جواز سابق خواهد بود.

ممکن است بدون رعایت مقررات و مهلهای مذکوره در فوق جواز های جدیدی صادر شود مشروط بر اینکه دلیل کافی وجود داشته و فیما بین اداره که جواز صادر نموده و اداره که در پست سرحدی طرف معظم دیگر مباشر ثبت آن است قرار خصوصی داده شده باشد.

ماده ۱۳ - هر یک از طرفین معظمتین متعاهدین متقبل میشوند که فقط باخراج اشخاص ذیل که تطبیق مقررات اینقرار داد تحصیل جواز کرده اند از جرائی آداری اکتفا نمایند: ۱- اشخاصی که بدون تحصیل اجازه از مقامات صالحه از منطقه مجاز (۲۵ کیلومتر) تجاوز کرده باشد ب - بدون اینکه مشمول حق تعدید مذکوره در ماده ۶ باشند توقف خود را بیش از موعد مندرجه در جواز ادامه دهند.

باید در نظر داشت که مقررات مذکوره در فوق شامل اشخاصیکه در محاکم عمومی تحت تعقیب جنیه یا جنایتی میباشد نخواهد گردید.

ماده ۱۴ - عبور ایلات و احشام آنها از سرحد تابع مقررات خصوصی خواهد بود.

ماده ۱۵ - این قرار داد بلافاصله پس از مبادله نسخ مصوبه در مسکو قابل اجرا خواهد بود. هر یک از طرفین معظمتین متعاهدین حق خواهند داشت که در انقضاء مدت سه سال از تاریخ تصویب قرار داد آرا فسخ نمایند در صورت باز یکسال پس از فسخ هم بقوت خود باقی خواهد ماند.

ماده ۱۶ - این قرار داد بزبان فرانسه تحریر شده و اختیار دارالت فوق آرا امضاء و بهر خوه منهور ساختند.

ضمیمه ماده سوم قرار داد

شکل جواز ها

الف - جواز هایی که مدت ۳۰ روز برای عبور و مرور سکنه قرار سرحدی از سرحدات ایران و شوروی معتبر است در صورتیکه در این جواز ها عبارتند از: ۱- اسم پدر ۲- نام شخص ۳- نامیت ۴- سن ۵- قد ۶- چشم ۷- مو ۸- ریش ۹- علامت مخصوصه ۱۰- محل مزرعه ۱۱- اشخاصی که همراه دارنده جواز هستند (زنها و اطفال صغار) ۱۲ - اشخاصی که همراه دارنده جواز مسافرت می نمایند و آنها را همراهی می کند.

۱۳ - تاریخ تسلیم جواز

۱۴ - تاریخ عبور از سرحد در هر دفعه

به که علامات مخصوصه آن در فوق قید شده وساکن قریه ناحیه میباشد اجازه داده میشود که در نقطه (پست سرحدی) از سرحد عبور نماید

این جواز از تاریخ تسلیم الی مدت سی روز برای دفعات غیر محدودی از سرحد معتبر است

ب - جواز های عبور یکساله که جهت عبور و مرور از سرحد ایران و شوروی به سکنه قراء سرحدی که در منطقه سه کیلومتری سرحد اراضی دارند داده میشود

۱ - اسم واسم خانواده ۲ - اسم پدر ۳ - نامیت ۴ - سن ۵ - قد ۶ - چشم ۷ - مو ۸ - ریش ۹ - علامات مخصوصه ۱۰ - محل مزرعه ۱۱ - اشخاصی که همراه دارنده جواز هستند (زنها و اطفال صغار)

به که علامات مخصوصه آن در فوق قید شده وساکن قریه ناحیه اجازه داده میشود که از نقطه (پست سرحدی) برای انجام امور فلاحی از سرحد عبور نموده و از نقطه که در نمره ۱۰ معین شده عبور نماید

فلان حقدار

۱ - عرابه واسب وحشم کار و آذوقه سفر و بذر و کلیه اشیائی که برای کار و توقف موقتی او لازم است همراه ببرد

۲ - با متابعت از مقررات گمرکی محصول خود را همراه بیاورد

این جواز از تاریخ تسلیم الی مدت یکسال برای عبور و مرور دفعات غیر محدودی از سرحد معتبر است تاریخ ۱۹۲۲

امضاء و مهر پاك روان

امضاء و مهر داوتیان

پروتکل منضمه بقرار عبور و مرور سکنه قراء سرحدی از سرحد ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی چون اختیار داران ذیل لازم دیدند که مقررات ماده ده این قرارداد تصریح شده باشد نسبت بمراتب ذیل موافقت حاصل کردند

معافیت مذکوره در ماده ده مشروط بر این است که از مراتبی که در نظامنامه های جاریه پیش بینی شده متابعت شود آذوقه که از پرداخت حقوق گمرکی معاف شده نیابت از میزانی که برای سفر لازم است تجاوز نماید مسلم است که دارندگان جواز یکساله میتوانند محصول خود را همراه بیاورند ولی بشرطی که رعایت نظامات و تعرفه های گمرکی را به نمایند

تصريحات مذکوره در فوق که این پروتکل را تشکیل میدهد جزو قرارداد محسوب شده و باید در يك تاریخ یا قرارداد برای تصویب فرستاده شود

اختیار داران این پروتکل را امضاء و مهر خود منهور ساختند

امضاء : با کروان امضاء : داوتیان

اجازه مبادله قرارداد عبور و مرور سکنه قراء سرحدی ایران و اتحاد جماهیر شوروی در جلسه شانزده دیماه ۱۳۰۷ شمسی بدولت داده شده است رئیس مجلس شورای ملی : دادگر